

REPORTAGE VERZAKKINGEN

Als het water zakt, kraken de huizen

In Rukkelingen-Loon zien bewoners hun huizen al drie jaar uit elkaar barsten. Overmatige waterwinning, zeggen experts. De Watergroep ontkent formeel en wijt de droge bodem aan klimaatverandering. Onzin, zegt buurtbewoner Erika Princen: ‘Het klimaat verandert toch niet om de twee kilometer?’

Door **Josephine Dapaah**

Victor De Roo

Foto's **Kristof Vadino**

Dinsdag 3 mei 2022 om 3.25 uur

<p>Een schiefgetrokken raamkozijn dat het glas doet barsten. </p>

Een schiefgetrokken raamkozijn dat het glas doet barsten.

Geboren en getogen in het Limburgse Rukkelingen-Loon (een deelgemeente van Heers), maakt Erika Princen (51) er een erezaak van om de letterlijke neergang van haar thuisdorp te stoppen. In 2018 trok ze als een van de eersten aan de alarmbel toen ze barsten opmerkte in de gevel van het huis waar ze al meer dan twintig jaar woont. ‘Nooit hebben wij hier ook maar een barstje gezien. Sinds vier jaar verschijnt hier de ene scheur na de andere.’ Haar wijsvinger volgt de breuklijn die langs haar raamkozijn dwars door de stenen loopt. ‘Het zijn niet alleen de voegen die barsten. Typisch voor verzakkingen’, licht buurman Peter Vanderhaeghen (59) toe.

De technische inzichten pikte hij op van milieu- en bodemexpert Kurt Becue. Toen meerdere buurtbewoners gelijkaardige schade aan hun huis opmerkten, schakelden ze Becue in om de oorzaak van de verzakkingen te achterhalen. ‘Hij constateerde dat de bodem volledig was uitgedroogd. Toen hij vroeg of we weet hadden van iemand die veel water oppompt in de buurt, viel mijn frank.’ Princen doelt op de productiesite van De Watergroep. ‘Nog geen 100 meter achter mijn huis, pompt die firma jaarlijks 900.000 m³ grondwater op.’

Bouwschuim en ducttape

Met meer dan dertig zijn ze intussen: de onfortuinlijke huiseigenaars van Rukkelingen-Loon die hun woonst zien wegzakken in de uitgedroogde veengrond. Mady van Mol herinnert zich nog hoe ze tot de akelige vaststelling kwam. ‘Het moet ongeveer een jaar geleden zijn. Midden in de nacht schrok ik wakker door een luid kraakgeluid. Ik ging beneden kijken, maar zag niemand. Het duurde even voor ik de barst in mijn venster opmerkte. Eerst dacht ik nog dat iemand er een steen tegenaan had gegooid.’

‘Sommige burens worden er totaal
moedeloos van. Van zo’n mastodont kun je
niet winnen’

Erika Princen

Inwoner Heers

Van Mol neemt ons mee naar de achterzijde van haar woning. De rechterzijde vertoont diepe scheuren. Wat ooit een rechthoekig raamkozijn was, is onder de zwaartekracht verwrongen tot een instabiele trapeziumvorm. Bouwschuim en ducttape houden het gebroken dubbelglas bij elkaar.

Gevraagd naar haar vertrouwen in de rechtsgang, haalt Van Mol enigszins gelaten de schouders op. Begrijpelijk, vindt Princen. Als voortrekker van de actiegroep tegen de waterwinning, probeert ze zo veel mogelijk gedupeerde buurtbewoners te mobiliseren om zich aan te sluiten bij de groepsaanklacht. ‘Niet iedereen wil zich daarmee bezighouden. Sommige burens verkeren nog in staat van ontkenning. Anderen worden er totaal moedeloos van. Hoe zou het ook? Van zo’n mastodont kun je niet winnen. Wij zijn maar simpele mensen.’

Alleen rioolwater

De burgerlijke rechtbank van Tongeren stelde zopas een expert aan om een vermeende causaliteit tussen de waterwinning en de schade te onderzoeken. Maar volgens Vanderhaeghen is er een onmiskenbaar verband, dat overduidelijk af te lezen is aan de toestand van de omringende natuur.

<p>Scheuren in de muur: dit is Heers. </p>

Scheuren in de muur: dit is Heers.

Pal achter het waterwinstation ligt het Hornebos. Een van de weinige loofbossen in de streek. Het merendeel van de bomen is geveld en de Peterkerebrukensloop, een beekje dat in het bos ontspringt, staat nagenoeg droog. ‘Het enige water dat er nog doorstroomt, komt uit de riool, zegt Vanderhaeghen. ‘Het bos zelf is oorspronkelijk een broekgebied. Nu de wortels van de bomen droog staan, vallen ze als dominostenen omver.’ Verderop in het bos lijken zowel de bomen als het moeras intact. ‘Achter de trechter van De Watergroep kan de natuur haar gangetje gaan. Omdat het water niet weggezogen wordt’, legt Princen uit.

België barst

Tot heden ontkent De Watergroep formeel dat haar activiteiten aan de basis liggen van de relatief recente schade. Vanderhaeghen hekelt de ongerijmde excuses waarmee het bedrijf zijn mogelijke betrokkenheid ontkent. ‘Op elke wetenschappelijke vaststelling, hebben ze wel een of ander antwoord. Nu zijn het de “vele zwembaden” die de bodem droogleggen. Dan zijn slechte bouwmaterialen of het drukke verkeer de oorzaak van alle barsten. Kijkt u eens goed rond. Hoeveel wagens zijn hier nu gepasseerd?’

Princen valt hem hoofdschuddend bij. ‘Als vrachtwagens onze huizen doen barsten, dan denk ik dat heel België uit elkaar zou barsten’, lacht ze schamper.

‘We zouden ons huis het liefst verkopen.
Maar wie wil er een huis dat op barsten
staat?’

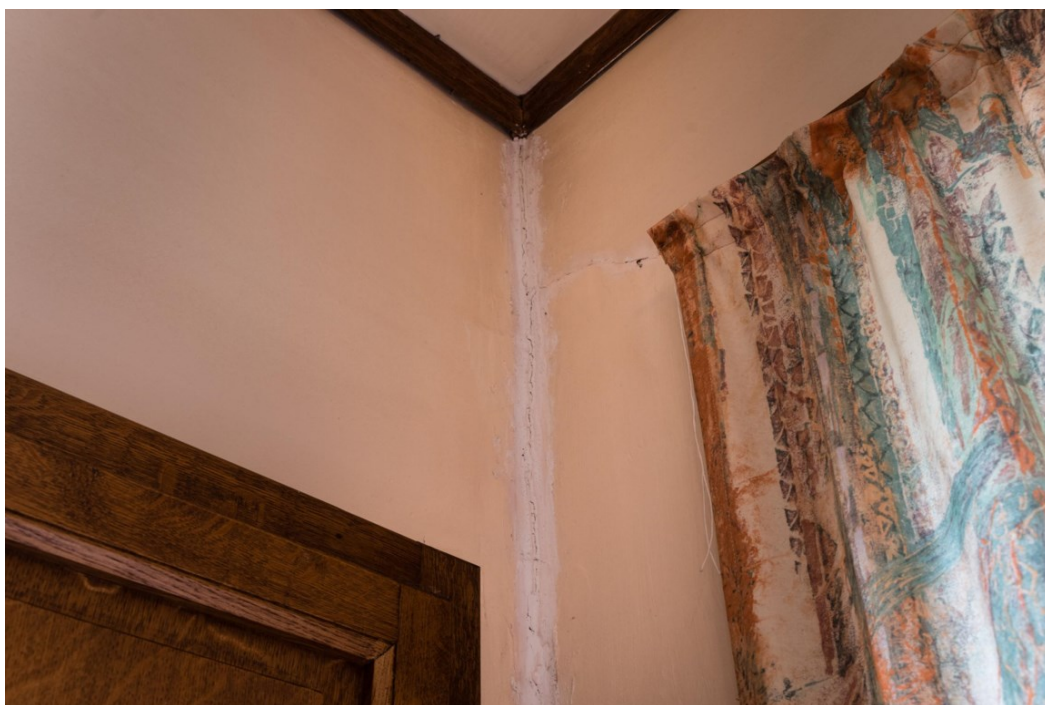
Nadine Rega
Inwoner Heers

Ondanks het juridische getouwtrek tussen de gedupeerde burgers en De Watergroep is er wel één constante in beide verhalen: de impact van klimaatverandering. ‘Maar De Watergroep misbruikt dat argument’, zegt Princen. ‘In het aangrenzende dorp is er niets aan de hand. Het klimaat verandert toch niet om de twee kilometer?’ Toch wil ze de impact van het klimaat niet ontkennen. ‘De zomers van 2017 en 2018 waren bijzonder droog. Volgens mij is het daar misgelopen. Men had nooit dezelfde volumes mogen blijven oppompen in die weersomstandigheden. De Watergroep had zich moeten aanpassen aan de natuur.’

Nauwelijks nog slapen

Terug in de dorpskern wil Nadine Rega (59) ook graag haar verhaal doen. ‘Mijn man en ik slapen nauwelijks nog. We voelen ons niet meer veilig in ons eigen huis.’ Hun woning vertoont net als de omringende huizen ook barsten in de binnen en buitenmuren. ‘Het liefst van al zouden we ons huis verkopen. Maar wie wil er een huis kopen dat op barsten staat?’

<p>Barsten in de binnenmuur bij Nadine Rega. </p>

Barsten in de binnenmuur bij Nadine Rega.

<p>Scheuren in het asfalt in de Bovenlingenstraat. </p>

Scheuren in het asfalt in de Bovenlingenstraat.

<p>Erika Princen en Peter Vanderhaeghen proberen hun dorp te redden. </p>

Erika Princen en Peter Vanderhaeghen proberen hun dorp te redden.

REACTIE KATHLEEN DE SCHEPPER ·WOORDVOERDER DE WATERGROEP

‘Vierde put alleen als reserve inzetten’

Vorig jaar kreeg De Watergroep een vergunning voor een vierde waterput in Rukkelingen-Loon. Die put zou aanvankelijk dienen voor proefwinningen, maar het bedrijf vraagt een bijkomende vergunning aan om de put te activeren. De aanvraag wordt fel gecontesteerd door de gemeente, omdat de put nog dichterbij het woongebied ligt.

‘Het klopt dat we de nieuwe waterput als productieput willen inzetten, maar dan als reserve’, zegt Kathleen De Schepper, woordvoerder van De Watergroep. ‘Het is niet de bedoeling om er massaal water mee op te pompen. We zouden de put alleen activeren in geval van onderhoud of defect van de drie bestaande putten.’

Ook over de maximale hoeveelheid waterwinning is er onenigheid. Een milieueffectrapport toont aan dat de bodem geen schade lijdt bij 450.000 m³ liter per jaar. De gemeente wil die richtlijn nu hanteren als maximumvolume, uit vrees voor verdere schade. De Watergroep acht dat onmogelijk: ‘Dat is nu nog geen optie, omdat de watervoorziening dan in het gedrang komt. Daarom stellen we een afbouwtraject voor, zodat er tijd is om alternatieven uit te werken.’ De beslissing over de vergunningsaanvraag valt op 22 mei.

LEES MEER

GISTEREN | EMIGRATIE

Paraguay, het paradijs voor Duitse complotdenkers

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220501_96914315)

GISTEREN | AMERIKAANSE STEUN

VS verhogen steun aan Oekraïne fors: 'Wij zullen helpen tot de overwinning binnen is'

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220501_96912557)

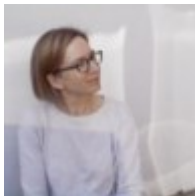

GISTEREN | INTERVIEW MICHAEL MANN

Klimaatwetenschapper Michael Mann: 'Bill Gates bewijst het klimaatdebat geen dienst'

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220501_96912761)

GISTEREN | REEKS LEEF-TIJD

'Veel mensen weten niet meer hoe stil te staan bij één ding tegelijk'

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220501_96910999)

30/04/2022 | DE MACHTWACHT

Het geld halen waar het zit leidt terug naar uw winkelkar

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220429_97461639)

Lees de volledige krant

(https://markup.standaard.be/extra/static/checkapp/index.html?utm_campaign=digitalekrant&utm_source=standaard&utm_medium=brooklyn-artikels)